ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 6ης Οκτωβρίου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Άρθρο 63 ΣΛΕΕ – Ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων – Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 – Πεδίο εφαρμογής – Εθνική ρύθμιση που απαιτεί την πραγματοποίηση πληρωμών που υπερβαίνουν ορισμένο ποσό αποκλειστικά με έμβασμα ή με κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών – Άρθρο 65 ΣΛΕΕ – Δικαιολόγηση – Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής – Αναλογικότητα – Διοικητικές κυρώσεις ποινικού χαρακτήρα – Άρθρο 49 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιόποινων πράξεων και ποινών»

Στην υπόθεση C-544/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Administrativen sad Blagoevgrad (διοικητικό δικαστήριο Blagoevgrad, Βουλγαρία) με απόφαση της 5ης Ιουλίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 17 Ιουλίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

«ECOTEX BULGARIA» EOOD

κατά

Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Sofia,

παρισταμένης της:

Prokuror ot Okrazhna prokuratura – Blagoevgrad,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan και N. Jääskinen (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Richard de la Tour

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

* Γλώσσα διαδικασίας: η βουλγαρική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Βουλγαρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις L. Zaharieva και E. Petranova,

– η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, O. Serdula και J. Vláčil,

– η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον S. Jiménez García,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον F. Meloncelli, avvocato dello Stato,

– η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér και την R. Kissné Berta,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις E. Τσερέπα-Lacombe και Y. Marinova καθώς και από τον T. Scharf,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 18ης Νοεμβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 63 ΣΛΕΕ, του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ 2015, L 141, σ. 73), υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 6 και σε συνδυασμό με τα άρθρα 4 και 5 της οδηγίας αυτής, καθώς και του άρθρου 58, παράγραφος 1, και του άρθρου 60, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας, υπό το πρίσμα του άρθρου 47 και του άρθρου 49, παράγραφος 3, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της «ECOTEX BULGARIA» EOOD (στο εξής: Ecotex) και της Teritorialna direktsia na Natsionalna agentsia za prihodite – Sofia (περιφερειακής διεύθυνσης Σόφιας της Εθνικής Υπηρεσίας Δημόσιων Εσόδων, Βουλγαρία) (στο εξής: αρμόδια φορολογική αρχή) σχετικά με τη νομιμότητα της διοικητικής χρηματικής κύρωσης που επιβλήθηκε στην εταιρία αυτή λόγω παράβασης της εθνικής νομοθεσίας για τον περιορισμό των πληρωμών με χρήση μετρητών.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Η αιτιολογική σκέψη 1 της οδηγίας 2015/849 έχει ως εξής:

«Ροές παράνομου χρήματος μπορούν να βλάψουν την ακεραιότητα, τη σταθερότητα και το κύρος του χρηματοπιστωτικού τομέα και να απειλήσουν την εσωτερική αγορά της Ένωσης, καθώς και τη διεθνή ανάπτυξη. Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος), η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και το οργανωμένο έγκλημα παραμένουν σημαντικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο επίπεδο της Ένωσης. Εκτός από την περαιτέρω ανάπτυξη της προσέγγισης του ποινικού δικαίου σε επίπεδο ΕΕ, η στοχοθετημένη και αναλογική πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας είναι απαραίτητη, μπορεί δε να έχει συμπληρωματικά αποτελέσματα.»

4 Η αιτιολογική σκέψη 6 της οδηγίας αυτής έχει ως εξής:

«Οι συναλλαγές μεγάλων ποσών σε μετρητά προσφέρονται ιδιαίτερα για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Προκειμένου να αυξηθεί η επαγρύπνηση και να μετριαστούν οι κίνδυνοι τους οποίους εγκυμονούν τέτοιες πληρωμές σε μετρητά, τα πρόσωπα που εμπορεύονται αγαθά θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, στον βαθμό που καταβάλλουν ή λαμβάνουν πληρωμές σε μετρητά ύψους 10 000 EUR ή περισσότερο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να θεσπίσουν χαμηλότερα κατώτατα όρια, πρόσθετους γενικούς περιορισμούς των συναλλαγών τοις μετρητοίς και άλλες αυστηρότερες διατάξεις.»

5 Η αιτιολογική σκέψη 11 της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«Είναι σημαντικό να επισημανθεί ρητά ότι τα “φορολογικά εγκλήματα” τα σχετικά με άμεσους και έμμεσους φόρους περιλαμβάνονται στον ευρύ ορισμό της “εγκληματικής δραστηριότητας” δυνάμει της παρούσας οδηγίας, σύμφωνα με τις αναθεωρημένες συστάσεις της [Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (Financial Action Task Force-FATF)]. Δεδομένου ότι διάφορα φορολογικά αδικήματα μπορούν να ορισθούν σε κάθε κράτος μέλος ως “εγκληματική δραστηριότητα” που τιμωρείται με τις κυρώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 σημείο 4) στοιχείο στ) της παρούσας οδηγίας, οι ορισμοί των φορολογικών εγκλημάτων στο εθνικό δίκαιο ενδέχεται να διαφέρουν. Ενώ δεν επιδιώκεται εναρμόνιση των ορισμών των φορολογικών εγκλημάτων στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτρέπουν, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, την ανταλλαγή πληροφοριών και την παροχή συνδρομής μεταξύ των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών της ΕΕ (ΜΧΠ).»

6 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, η οδηγία 2015/849 αποσκοπεί στην πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

7 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις ακόλουθες υπόχρεες οντότητες:

1) στα πιστωτικά ιδρύματα·

2) στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς·

3) στα ακόλουθα φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατά την άσκηση των επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων:

[…]
ε) άλλα πρόσωπα που εμπορεύονται αγαθά, εφόσον η πληρωμή καταβάλλεται ή εισπράττεται σε μετρητά και αφορά ποσό ίσο ή μεγαλύτερο από 10 000 EUR, ανεξαρτήτως του αν η συναλλαγή διενεργείται με μία και μόνη πράξη ή με περισσότερες της μιας πράξεις που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους·

[…]».

8 Το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[…]

4) ως “εγκληματική δραστηριότητα” νοείται κάθε είδους εγκληματική ανάμειξη στη διάπραξη των ακόλουθων σοβαρών εγκλημάτων:

[…]
στ) όλων των αδικημάτων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με άμεσους και έμμεσους φόρους φορολογικών εγκλημάτων, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στην εθνική νομοθεσία των κρατών μελών, που τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή ή ένταλμα προσωρινής κράτησης μέγιστης διάρκειας άνω του ενός έτους ή, όσον αφορά τα κράτη μέλη που έχουν ελάχιστο κατώτατο όριο για τα αδικήματα στην έννομη τάξη τους, όλων των αδικημάτων που τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή ή ένταλμα προσωρινής κράτησης ελάχιστης διάρκειας τουλάχιστον άνω των έξι μηνών·

[…]».

9 Το άρθρο 4 της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν, σύμφωνα με την προσέγγιση βάσει του κινδύνου, ότι το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας επεκτείνεται στο σύνολό της ή εν μέρει σε επαγγελματικούς κλάδους και κατηγορίες επιχειρήσεων, εκτός των υπόχρεων οντοτήτων του άρθρου 2 παράγραφος 1, που ασχολούνται με δραστηριότητες ιδιαίτερα επιδεκτικές σε χρήσεις για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

2. Εφόσον κράτος μέλος επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας σε επαγγελματικούς κλάδους ή κατηγορίες επιχειρήσεων εκτός των αναφερομένων στο άρθρο 2 παράγραφος 1, ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά.»

10 Το άρθρο 5 της οδηγίας 2015/849 προβλέπει τα ακόλουθα:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ αυστηρότερες διατάξεις στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από

παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, εντός των ορίων της νομοθεσίας της Ένωσης.»

11 Το άρθρο 58, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες μπορούν να υπέχουν ευθύνη για παραβάσεις των εθνικών διατάξεων για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας σύμφωνα με το παρόν άρθρο και τα άρθρα 59 έως 61. Οι τυχόν σχετικές κυρώσεις ή μέτρα πρέπει να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά.»

12 Το άρθρο 60, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, κατά τον καθορισμό του είδους και του επιπέδου των διοικητικών κυρώσεων ή μέτρων, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπόψη τους όλες τις σχετικές περιστάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται κατά περίπτωση:

α) η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης·

β) ο βαθμός ευθύνης του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου·

γ) η οικονομική ισχύς του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου, όπως προκύπτει, για παράδειγμα, από τον συνολικό κύκλο εργασιών του υπαίτιου νομικού προσώπου ή από το ετήσιο εισόδημα του υπαίτιου φυσικού προσώπου·

δ) το κέρδος που αποκόμισε από την παράβαση το υπαίτιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στον βαθμό που μπορεί να προσδιοριστεί·

ε) οι ζημίες τρίτων που προκλήθηκαν από την παράβαση, στον βαθμό που μπορούν να προσδιοριστούν·

στ) ο βαθμός συνεργασίας του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου με την αρμόδια αρχή·

ζ) προηγούμενες παραβάσεις του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου.»

13 Το άρθρο 67, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας ορίζει τα ακόλουθα:

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 26 Ιουνίου 2017. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω μέτρων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα εν λόγω μέτρα, αυτά περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος διατύπωσης αυτής της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.»

Το βουλγαρικό δίκαιο

14 Κατά το άρθρο 1 του zakon za ogranichavane na plashtanyata v broy (νόμου για τον περιορισμό των πληρωμών με χρήση μετρητών, DV αριθ. 16, της 22ας Φεβρουαρίου 2011, στο εξής: ZOPB), ο νόμος αυτός ρυθμίζει τους περιορισμούς στις πληρωμές με χρήση μετρητών στο έδαφος της Βουλγαρίας.

15 Το άρθρο 2 του ZOPB έχει ως εξής:

«Ο νόμος αυτός δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. στην ανάληψη και κατάθεση μετρητών στον λογαριασμό πληρωμών του δικαιούχου από αυτόν τον ίδιο·

2. στην ανάληψη και κατάθεση μετρητών στον λογαριασμό πληρωμών προσώπων που στερούνται εν όλω ή εν μέρει δικαιοπρακτικής ικανότητας ή σε λογαριασμούς συζύγου ή συγγενών σε ευθεία γραμμή·

3. στις συναλλαγές σε συνάλλαγμα με χρήση μετρητών για εμπορικούς σκοπούς·

4. στις συναλλαγές με ταξιδιωτικές επιταγές και κέρματα μέσω της βουλγαρικής κεντρικής τράπεζας·

5. στην ανταλλαγή φθαρμένων ταξιδιωτικών επιταγών και κερμάτων από πιστωτικά ιδρύματα·

6. στην καταβολή αποδοχών από μισθωτή εργασία κατά την έννοια του [Kodeks na Truda (εργατικού κώδικα)]·

7. […] στις πληρωμές βάσει του καθεστώτος εγγυημένων καταθέσεων κατά την έννοια του [zakon za garantirane na vlogovete v bankite (νόμου για την εγγύηση των τραπεζικών καταθέσεων)].»

16 Το άρθρο 3 του ZOPB προβλέπει τα ακόλουθα:

«(1) Οι πληρωμές στο εθνικό έδαφος πραγματοποιούνται αποκλειστικά με έμβασμα ή κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών εφόσον αφορούν

1. […] ποσό ίσο ή μεγαλύτερο από 10 000 [βουλγαρικά λεβ (BGN) (περίπου 5 110 ευρώ)]·

2. […] ποσό μικρότερο από 10 000 BGN, όταν αποτελεί μέρος χρηματικής παροχής βάσει σύμβασης της οποίας η αξία ανέρχεται σε ή είναι μεγαλύτερη από 10 000 BGN.

(2) […] Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται και για πληρωμές σε ξένο νόμισμα σε περίπτωση που το ποσό, όταν μετατρέπεται σε BGN, είναι ίσο ή μεγαλύτερο από 10 000 BGN. Η μετατροπή σε BGN πραγματοποιείται βάσει της οριζόμενης από την Balgarska narodna banka [Εθνική Τράπεζα της Βουλγαρίας] ισοτιμίας κατά την ημερομηνία της πληρωμής.»

17 Το άρθρο 5 του ZOPB έχει ως ακολούθως:

«(1) Όποιος διαπράττει ή επιτρέπει παράβαση του άρθρου 3 τιμωρείται με πρόστιμο ίσο προς το 25 % του συνολικού ποσού της πληρωμής, εφόσον πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, ή με χρηματική κύρωση ίση προς το 50 % του συνολικού ποσού της πληρωμής, εφόσον πρόκειται για νομικό πρόσωπο.

(2) Σε περίπτωση επανάληψης της παράβασης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το ποσό του προστίμου ανέρχεται στο 50 % του ποσού της πληρωμής και το ύψος της χρηματικής κύρωσης ανέρχεται στο 100 % του ποσού της πληρωμής.»

18 Το άρθρο 6 του ZOPB προβλέπει τα ακόλουθα:

«(1) Οι πράξεις περί διαπίστωσης των αξιόποινων πράξεων τις οποίες αφορά ο παρών νόμος εκδίδονται από τις αρχές της Natsionalna agentsia za prihodite [Εθνικής Υπηρεσίας Δημόσιων Εσόδων, Βουλγαρία]. Οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται με απόφαση του εκτελεστικού διευθυντή της Εθνικής Υπηρεσίας Δημόσιων Εσόδων ή των υπαλλήλων που ενεργούν κατ' εντολήν του.

(2) Ο zakon za administrativnite narushenia i nakazania [(νόμος περί διοικητικών παραβάσεων και κυρώσεων, DV αριθ. 92, της 28ης Νοεμβρίου 1969, στο εξής: ZANN)] προβλέπει τη θέσπιση διοικητικών κυρώσεων, τα σχετικά με την έκδοσή τους, τα ένδικα βοηθήματα στα οποία υπόκεινται, καθώς και την εκτέλεσή τους.»

19 Το άρθρο 27, παράγραφοι 1 έως 5, του ZANN ορίζει τα εξής:

«(1) Η διοικητική κύρωση ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου εντός των ορίων των κυρώσεων που προβλέπονται σε περίπτωση διάπραξης της παράβασης.

(2) Κατά τον καθορισμό της κύρωσης λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα της παράβασης, οι λόγοι διάπραξής της και οι λοιπές ελαφρυντικές και επιβαρυντικές περιστάσεις, καθώς και η περιουσιακή κατάσταση του δράστη.

(3) Οι ελαφρυντικές περιστάσεις συνεπάγονται την επιβολή ελαφρύτερης κύρωσης και οι επιβαρυντικές περιστάσεις την επιβολή βαρύτερης κύρωσης.

[…]

(5) Δεν επιτρέπεται η επιβολή κύρωσης λιγότερο αυστηρής από το ελάχιστο προβλεπόμενο όριο κυρώσεων, όσον αφορά την επιβολή προστίμου και την προσωρινή στέρηση του δικαιώματος άσκησης συγκεκριμένου επαγγέλματος ή δραστηριότητας.»

20 Το άρθρο 28, στοιχείο a, του ZANN προβλέπει ότι, σε περίπτωση διοικητικών παραβάσεων ήσσονος σημασίας, η αρμόδια για την επιβολή κυρώσεων αρχή μπορεί να μην επιβάλει κυρώσεις, ειδοποιώντας ταυτοχρόνως τον παραβάτη, προφορικώς ή εγγράφως, ότι, σε περίπτωση υποτροπής, θα του επιβληθεί διοικητική κύρωση.

21 Δυνάμει του άρθρου 63 του νόμου αυτού, το Rayonen sad (περιφερειακό δικαστήριο, Βουλγαρία) εξετάζει, σε μονομελή σύνθεση, την υπόθεση επί της ουσίας και εκδίδει απόφαση με την οποία επικυρώνει, μεταρρυθμίζει ή ακυρώνει είτε την απόφαση επιβολής διοικητικής κύρωσης είτε τα ηλεκτρονικά πρακτικά. Κατά της απόφασης αυτής μπορεί να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Administrativen sad (διοικητικού δικαστηρίου, Βουλγαρία) για τους λόγους που προβλέπονται στον nakazatelno-protsesualen kodeks (κώδικα ποινικής δικονομίας) και σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο δωδέκατο κεφάλαιο του administrativnoprotsesualen kodeks (κώδικα διοικητικής δικονομίας).

22 Το άρθρο 83 του ZANN προβλέπει τα ακόλουθα:

«(1) Στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον σχετικό νόμο, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ή με διάταξη του δημοτικού συμβουλίου, στα νομικά πρόσωπα ή στις ατομικές επιχειρήσεις μπορεί να επιβληθεί χρηματική ποινή λόγω παράβασης των υποχρεώσεων που υπέχουν έναντι του Δημοσίου ή του δήμου κατά την άσκηση της δραστηριότητάς τους.

(2) Η κύρωση της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλεται δυνάμει του παρόντος νόμου, εκτός αν η οικεία κανονιστική πράξη ορίζει άλλως.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

23 Η Ecotex, εμπορική εταιρία βουλγαρικού δικαίου, έχει ως κύρια δραστηριότητα το χονδρικό εμπόριο μηχανών παραγωγής και την εγκατάστασή τους. Ο KS, ελληνικής ιθαγένειας και κάτοικος Ελλάδας, είναι ο διαχειριστής και μοναδικός εταίρος της εταιρίας αυτής.

24 Κατά τη γενική συνέλευση της εν λόγω εταιρίας στις 14 Μαρτίου 2018, αποφασίστηκε το μη διανεμηθέν κέρδος, ύψους 100 000 BGN (περίπου 51 110 ευρώ), κατόπιν καταβολής φόρου εταιριών, να διανεμηθεί υπό τη μορφή μερισμάτων στον μοναδικό εταίρο, KS. Αποφασίστηκε επίσης ότι το εν λόγω ποσό θα του καταβαλλόταν με μετρητά, από το ταμείο της ίδιας εταιρίας, κατόπιν της έκδοσης ενταλμάτων πληρωμής.

25 Στο πλαίσιο φορολογικού ελέγχου, διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι, δυνάμει της απόφασης της γενικής συνέλευσης της 14ης Μαρτίου 2018 σχετικά με τη διανομή μερισμάτων, κατά το χρονικό διάστημα από τις 14 Μαρτίου 2018 έως τις 22 Μαρτίου 2018, είχε καταβληθεί στον KS, σε μετρητά, ποσό ύψους 95 000 BGN (περίπου 48 550 ευρώ), βάσει εννέα ενταλμάτων πληρωμής, έκαστο των οποίων αφορούσε την καταβολή σε μετρητά 10 000 BGN (περίπου 5 110 ευρώ), και βάσει ενός εντάλματος πληρωμής ύψους 5 000 BGN (περίπου 2 555 ευρώ).

26 Η αρμόδια φορολογική αρχή ανακοίνωσε στις 5 Ιουνίου 2018 την κίνηση διαδικασίας επιβολής κύρωσης λόγω διοικητικής παράβασης κατά της Ecotex και εξέδωσε, στις 26 Ιουνίου 2018, έκθεση με την οποία διαπίστωσε την παράβαση των διατάξεων του ZOPB, με την αιτιολογία ότι στις 14 Μαρτίου 2018 η Ecotex κατέβαλε σε μετρητά, κατόπιν έκδοσης ενταλμάτων πληρωμής, ποσό 10 000 BGN υπέρ του KS, βάσει της απόφασης της γενικής συνέλευσης της 14ης Μαρτίου 2018 για τη διανομή στον KS μερισμάτων ύψους 100 000 BGN.

27 Στις 10 Ιουλίου 2018, η Ecotex υπέβαλε ένσταση κατά της έκθεσης αυτής υποστηρίζοντας ότι η καταβολή του ποσού των 10 000 BGN που πραγματοποιήθηκε στις 14 Μαρτίου 2018 υπερέβαινε μόνον κατά 0,01 BGN (περίπου 0,005 ευρώ) τον περιορισμό σχετικά με τις πληρωμές με χρήση μετρητών που προβλέπει ο ZOPB και ότι, ως εκ τούτου, η παράβαση ήταν «ήσσονος σημασίας», κατά την έννοια του άρθρου 28 του ZANN.

28 Στις 3 Σεπτεμβρίου 2018, βάσει της ως άνω έκθεσης, η αρμόδια φορολογική αρχή εξέδωσε απόφαση περί επιβολής χρηματικής κύρωσης στην Ecotex, βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 1, του ZOPB, με την αιτιολογία ότι, στις 14 Μαρτίου 2018, η εταιρία αυτή είχε πραγματοποιήσει πληρωμή με χρήση μετρητών, ύψους 10 000 BGN, υπέρ του KS. Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι καθεμία από τις πληρωμές με μετρητά ύψους 10 000 BGN υπέρ του KS χαρακτηρίστηκε ως παράβαση του άρθρου 3, παράγραφος 1, σημείο 1, του ZOPB και ότι επιβλήθηκαν εννέα διοικητικές χρηματικές κυρώσεις βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 1, του ZOPB. Σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις, κάθε χρηματική κύρωση ανερχόταν σε 5 000 BGN, που αντιστοιχούσε στο ήμισυ του καταβληθέντος με χρήση μετρητών ποσού.

29 Με απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2018, το Rayonen sad Petrich (περιφερειακό δικαστήριο Πετριτσίου, Βουλγαρία) απέρριψε την προσφυγή ακυρώσεως που άσκησε η Ecotex κατά της εν λόγω απόφασης της αρμόδιας αρχής. Κατόπιν αυτού, η Ecotex άσκησε αναίρεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ήτοι του Administrativen sad Blagoevgrad (διοικητικού δικαστηρίου Blagoevgrad, Βουλγαρία).

30 Ενώπιον του δικαστηρίου αυτού, η Ecotex επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, το επιχείρημα που εκτίθεται στη σκέψη 27 της παρούσας απόφασης, διευκρινίζοντας ότι, λαμβανομένης υπόψη της ήσσονος σημασίας της παράβασης, χρηματική κύρωση που αντιστοιχεί στο ήμισυ του συνολικού εισπραχθέντος σε μετρητά ποσού είναι δυσανάλογη. Η Ecotex ισχυρίζεται επίσης ότι το δικαίωμα είσπραξης μερισμάτων από την εταιρία δεν αποτελεί συναλλαγή ή σύμβαση και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στην έννοια της «πληρωμής» κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 1, του ZOPB.

31 Η αρμόδια φορολογική αρχή υποστηρίζει ότι η έννοια της «πληρωμής», κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 1, του ZOPB, πρέπει να νοείται ότι περιλαμβάνει, χωρίς εξαιρέσεις, οποιαδήποτε πληρωμή ή χρηματοοικονομική πράξη, ανεξαρτήτως του αν πρόκειται για διανομή μερισμάτων ή αν θεμελιώνεται σε συμβατική, εξωσυμβατική ή εταιρική σχέση.

32 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, προκαταρκτικώς, ότι ο ZOPB είναι η εθνική νομοθετική πράξη που ενσωματώνει την οδηγία 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ 2005, L 309, σ. 15), η οποία καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, από τις 26 Ιουνίου 2017, από την οδηγία 2015/849.

33 Κατά συνέπεια, εκτιμά ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 1, του νόμου αυτού πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα των σχετικών διατάξεων της οδηγίας 2015/849, αλλά και του άρθρου 63 ΣΛΕΕ.

34 Πρώτον, παραπέμποντας στην απόφαση της 6ης Ιουνίου 2000, Verkooijen (C-35/98, EU:C:2000:294), το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η έννοια των «κινήσεων κεφαλαίων» περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την είσπραξη μερισμάτων από μετοχές και μερίδια σε εμπορικές εταιρίες. Επομένως, τίθεται το ζήτημα αν το άρθρο 63 ΣΛΕΕ το οποίο, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, απαγορεύει, μεταξύ άλλων, μέτρα ικανά να αποτρέψουν τους κατοίκους αλλοδαπής από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε κράτος μέλος ή από τη διατήρηση τέτοιων επενδύσεων αντιτίθεται σε ρύθμιση όπως αυτή του άρθρου 3, παράγραφος 1, σημείο 1, του ZOPB η οποία επιβάλλει περιορισμό στις πληρωμές με χρήση μετρητών.

35 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι σκοπός της οδηγίας 2015/849 είναι η πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Πλην όμως, κατά το άρθρο 5 της οδηγίας αυτής, τα κράτη μέλη μπορούν, προς τούτο, να επιβάλλουν περιορισμούς στις πληρωμές με χρήση μετρητών αυστηρότερους από τους προβλεπόμενους στην εν λόγω οδηγία. Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν ο περιορισμός των πληρωμών με χρήση μετρητών, τον οποίο προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 1, του ZOPB, εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2015/849 και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, αν τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να καθορίζουν όριο πληρωμών με χρήση μετρητών χαμηλότερο από τα 10 000 ευρώ.

36 Τρίτον, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο δεύτερο ερώτημα, θα ήταν αναγκαίο να εκτιμηθεί, υπό το πρίσμα του άρθρου 58, παράγραφος 1, και του άρθρου 60, παράγραφος 4, της οδηγίας 2015/849, ερμηνευόμενων βάσει του άρθρου 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, σε ποιο βαθμό εθνική διάταξη όπως το άρθρο 5, παράγραφος 1, του ZOPB μπορεί να προβλέπει, για όλες τις χρηματοοικονομικές πράξεις, χρηματική κύρωση εις βάρος νομικών προσώπων ανερχόμενη στο ήμισυ του συνολικού ποσού της πληρωμής με χρήση μετρητών. Εξάλλου, κατά το αιτούν δικαστήριο, τίθεται επίσης το ζήτημα κατά πόσο μια τέτοια εθνική διάταξη δεν παραβιάζει την αρχή του αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου, την οποία κατοχυρώνει το άρθρο 47 του Χάρτη, δεδομένου ότι από το άρθρο 27, παράγραφος 5, του ZANN προκύπτει ότι το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να μειώσει το ποσό της επιβληθείσας κύρωσης, σε περίπτωση προσφυγής, κάτω από το ελάχιστο όριο που προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 1, του ZOPB.

37 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Administrativen sad Blagoevgrad (διοικητικό δικαστήριο Blagoevgrad) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 63 ΣΛΕΕ την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία επιβάλλει την πραγματοποίηση πληρωμών στην ημεδαπή, ύψους 10 000 βουλγαρικών λεβ (στο εξής: BGN) ή άνω, μόνο με έμβασμα ή κατάθεση σε λογαριασμό πληρωμών και περιορίζει τη δυνατότητα πληρωμής σε μετρητά μερισμάτων από μη διανεμηθέντα κέρδη ύψους 10 000 BGN ή άνω; Αν το άρθρο 63 ΣΛΕΕ δεν αντιτίθεται στην εν λόγω ρύθμιση, δικαιολογείται ένας τέτοιου είδους περιορισμός από τους σκοπούς που επιδιώκει η [οδηγία 2015/849];

2) Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας […] 2015/849, υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 6 και των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας αυτής, την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε γενική ρύθμιση του εθνικού δικαίου, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία επιβάλλει την πραγματοποίηση πληρωμών στην ημεδαπή ύψους 10 000 BGN ή άνω μόνο με έμβασμα ή κατάθεση σε λογαριασμό πληρωμών, χωρίς να ενδιαφέρει για την εφαρμογή της διάταξης αυτής το πρόσωπο ή η αιτία της πληρωμής σε μετρητά, καθόσον η εν λόγω διάταξη αφορά όλες τις συναλλαγές σε μετρητά μεταξύ φυσικών και νομικών προσώπων;
   α) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ερώτημα αυτό, επιτρέπει το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο ε′, της [οδηγίας 2015/849], υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 6 και των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας αυτής, στα κράτη μέλη να θεσπίζουν πρόσθετους γενικούς περιορισμούς στις συναλλαγές σε μετρητά στην ημεδαπή, με εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία επιβάλλει την πραγματοποίηση πληρωμών στην ημεδαπή ύψους 10 000 BGN ή άνω μόνο με έμβασμα ή κατάθεση σε λογαριασμό πληρωμών, όταν αιτία της πληρωμής σε μετρητά είναι "μη διανεμηθέντα κέρδη" (μερίσματα);
   β) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ερώτημα αυτό, επιτρέπει το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο ε′, της [οδηγίας 2015/849], υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 6 και του άρθρου 5 της οδηγίας αυτής, στα κράτη μέλη να θεσπίζουν περιορισμούς στις συναλλαγές σε μετρητά, με εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία επιβάλλει την πραγματοποίηση πληρωμών στην ημεδαπή ύψους 10 000 BGN ή άνω μόνο με έμβασμα ή κατάθεση σε λογαριασμό πληρωμών, όταν το όριο είναι μικρότερο από 10 000 ευρώ;

3) α) Έχουν τα άρθρα 58, παράγραφος 1, και 60, παράγραφος 4, της [οδηγίας 2015/849], ερμηνευόμενα σε συνδυασμό με το άρθρο 49, παράγραφος 3, του [Χάρτη], την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία προβλέπει, για παραβάσεις των περιορισμών που ισχύουν όσον αφορά τις πληρωμές με χρήση μετρητών, διοικητικές κυρώσεις των οποίων το ύψος προσδιορίζεται με βάση σταθερό ποσοστό, όταν η ρύθμιση αυτή δεν παρέχει τη δυνατότητα διαφορετικού κατά περίπτωση υπολογισμού λαμβανομένων υπόψη των εκάστοτε συγκεκριμένων περιστάσεων;

β) Σε περίπτωση που στο ερώτημα αυτό δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 58, παράγραφος 1, και 60, παράγραφος 4, της [οδηγίας 2015/849], ερμηνευόμενα σε συνδυασμό με το άρθρο 49, παράγραφος 3, του [Χάρτη], δεν αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία προβλέπει, για παραβάσεις των περιορισμών που ισχύουν επί πληρωμών σε μετρητά, διοικητική χρηματική κύρωση της οποίας το ύψος προσδιορίζεται με βάση σταθερό ποσοστό, έχουν τα άρθρα 58 και 60, παράγραφος 4, της [οδηγίας 2015/849], υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας και του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής κατά το άρθρο 47 του [Χάρτη], την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία περιορίζει τον δικαστικό έλεγχο, εφόσον δεν επιτρέπει στο δικαστήριο, στην περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά της εν λόγω κύρωσης, να μειώσει το ύψος της κύρωσης κάτω από το ελάχιστο προβλεπόμενο όριο, λαμβανομένων υπόψη των εκάστοτε συγκεκριμένων περιστάσεων;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

38 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο πρέπει να εξεταστεί πρώτο, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο ε', της οδηγίας 2015/849, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 6 και σε συνδυασμό με τα άρθρα 4 και 5 της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, για την πληρωμή στο εθνικό έδαφος ποσού ίσου ή μεγαλύτερου από καθορισμένο όριο, απαγορεύει στα φυσικά και νομικά πρόσωπα να πληρώνουν με χρήση μετρητών και απαιτεί από αυτά να προβαίνουν σε έμβασμα ή κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών.

39 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 2 της οδηγίας 2015/849 απαριθμεί τις οντότητες στις οποίες εφαρμόζεται η οδηγία αυτή λόγω της συμμετοχής τους στην εκτέλεση συναλλαγής ή δραστηριότητας χρηματοοικονομικής φύσης.

40 Ειδικότερα, η εν λόγω οδηγία εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο ε', στις πληρωμές που καταβάλλονται ή εισπράττονται σε μετρητά από πρόσωπα που εμπορεύονται αγαθά και αφορούν ποσό ίσο ή μεγαλύτερο από 10 000 ευρώ, ανεξαρτήτως του αν η συναλλαγή διενεργείται με μία και μόνη πράξη ή με περισσότερες της μίας πράξεις που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους.

41 Η οδηγία 2015/849 προβλέπει επιπλέον, στο άρθρο 4, ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής σε επαγγελματικούς κλάδους και κατηγορίες επιχειρήσεων που ασχολούνται με δραστηριότητες ιδιαίτερα επιδεκτικές σε χρήσεις για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Περαιτέρω, το άρθρο 5 της οδηγίας 2015/849 ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θεσπίζουν, στον τομέα που διέπεται από αυτήν, αυστηρότερες διατάξεις για την πρόληψη των εγκληματικών αυτών δραστηριοτήτων

εντός των ορίων της νομοθεσίας της Ένωσης. Εξάλλου, από την αιτιολογική σκέψη 6 της εν λόγω οδηγίας προκύπτει ότι τα κράτη μέλη πρέπει «να έχουν τη δυνατότητα να θεσπίσουν χαμηλότερα κατώτατα όρια [από το όριο των 10 000 ευρώ], πρόσθετους γενικούς περιορισμούς των συναλλαγών τοις μετρητοίς και άλλες αυστηρότερες διατάξεις».

42 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη μπορεί να εμπίπτει στην οδηγία 2015/849 και, ιδίως, σε μία ή περισσότερες από τις διατάξεις αυτές.

43 Συναφώς, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 45 των προτάσεών του, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών και της οικονομίας της οδηγίας 2015/849, δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση.

44 Συγκεκριμένα, όσον αφορά, πρώτον, τους σκοπούς της οδηγίας 2015/849, η οδηγία αυτή έχει ως σκοπό, όπως προκύπτει από το άρθρο της 1, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής της σκέψης 1, να αποτρέψει τη χρήση του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να βλάψουν οι ροές παράνομου χρήματος την ακεραιότητα, τη σταθερότητα και το κύρος του χρηματοπιστωτικού τομέα της Ένωσης, να απειλήσουν την εσωτερική της αγορά, καθώς και τη διεθνή ανάπτυξη. Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 46 των προτάσεών του, η εν λόγω οδηγία εναρμονίζει, προς τον σκοπό αυτό, τα μέτρα δέουσας επιμέλειας και ελέγχου που πρέπει να θεσπίζουν τα κράτη μέλη για τις επαγγελματικές κατηγορίες που είναι περισσότερο εκτεθειμένες στη χειραγώγηση των κεφαλαίων που προέρχονται από σοβαρές εγκληματικές δραστηριότητες και τη συγκέντρωση χρημάτων ή περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την τρομοκρατία.

45 Μολονότι είναι αληθές ότι τα φορολογικά αδικήματα που συνδέονται με άμεσους και έμμεσους φόρους περιλαμβάνονται μεταξύ των εγκληματικών δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2015/849, εντούτοις από το άρθρο 3, σημείο 4, στοιχείο στ', καθώς και από την αιτιολογική σκέψη 11 αυτής, προκύπτει ότι τούτο ισχύει μόνον υπό την προϋπόθεση ότι τα αδικήματα αυτά τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή ή προσωρινή κράτηση ορισμένης διάρκειας. Κατά συνέπεια, η εν λόγω οδηγία αποσκοπεί στην πρόληψη σοβαρότερων παραβάσεων της φορολογικής νομοθεσίας από εκείνες που προκύπτουν από την υπέρβαση του ορίου πληρωμών με χρήση μετρητών.

46 Όσον αφορά την επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι επιδιώκει σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους της οδηγίας 2015/849. Πράγματι, προκύπτει ότι η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, απαιτώντας οι πληρωμές ποσού ίσου ή μεγαλύτερου από 10 000 BGN να πραγματοποιούνται όχι με χρήση μετρητών, αλλά με έμβασμα ή κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών, ώστε να διασφαλίζεται η ιχνηλασιμότητα των χρηματοπιστωτικών πράξεων. Κατά τη Βουλγαρική Κυβέρνηση, σκοπός του ZOPB είναι να περιορίσει τον άτυπο τομέα στη βουλγαρική οικονομία και να αποτρέψει την απόκρυψη πληρωμών ή εσόδων και δαπανών που έχει ως σκοπό την αποφυγή της καταβολής των φόρων που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία καθώς και της καταβολής των υποχρεωτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

47 Η Βουλγαρική Κυβέρνηση διευκρίνισε επίσης, με τις γραπτές παρατηρήσεις της, ότι σε εθνικό επίπεδο υφίστανται δύο νομοθετικά κείμενα που εκδόθηκαν για τη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στο εσωτερικό δίκαιο, ήτοι ο zakon za merkite sreshtu izpiraneto na pari (νόμος για τα μέτρα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, DV αριθ. 27,

της 27ης Μαρτίου 2018) και ο zakon za merkite sreshtu finantsiraneto na terorizma (νόμος για τα μέτρα καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, DV αριθ. 16, της 18ης Φεβρουαρίου 2003). Αντιθέτως, ο ZOPB δεν περιέχει κανένα μέτρο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ουδόλως παραπέμπει στην οδηγία 2015/849.

48 Πλην όμως, υπογραμμίζεται συναφώς ότι, σύμφωνα με το άρθρο 67, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/849, όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την ίδια οδηγία, οι εν λόγω διατάξεις πρέπει να περιέχουν αναφορά σε αυτήν ή να συνοδεύονται από τέτοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους.

49 Όσον αφορά, δεύτερον, την οικονομία της οδηγίας 2015/849, η οδηγία αυτή θεσπίζει μέτρα που διαφέρουν, ως προς τη φύση και τους αποδέκτες τους, από τα μέτρα που προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση.

50 Όσον αφορά, κατά πρώτον, τη φύση των εν λόγω μέτρων, τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας υπέχουν, όπως άλλωστε προέβλεπε και η οδηγία 2005/60, λόγω της συμμετοχής τους στην εκτέλεση συναλλαγής ή άλλης δραστηριότητας χρηματοοικονομικής φύσης, ορισμένες υποχρεώσεις, ήτοι, μεταξύ άλλων, την ταυτοποίηση και την εξακρίβωση της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου, τη συλλογή πληροφοριών σε σχέση με το αντικείμενο και τη σχεδιαζόμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης, καθώς και την υποχρέωση να δηλώνουν στις αρμόδιες αρχές κάθε ένδειξη νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (πρβλ., όσον αφορά την οδηγία 2005/60, απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2018, Corporate Companies, C-676/16, EU:C:2018:13, σκέψη 27).

51 Αντιθέτως, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι ο ZOPB ρυθμίζει απλώς τη χρήση, από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, των μέσων πληρωμής στο εθνικό έδαφος.

52 Τονίζεται επίσης ότι η οδηγία 2015/849 δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη που να περιορίζει το ύψος των πληρωμών που μπορούν να πραγματοποιούνται με χρήση μετρητών ούτε απαιτεί από τα κράτη μέλη να επιβάλλουν τέτοιους περιορισμούς.

53 Επιπλέον, μολονότι από το άρθρο 5 και από την αιτιολογική σκέψη 6 της οδηγίας 2015/849 προκύπτει ότι η οδηγία αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ αυστηρότερες διατάξεις για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, εντούτοις, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 46 και 47 της παρούσας απόφασης, ο σκοπός της επίμαχης στην κύρια δίκη ρύθμισης είναι διαφορετικός. Επομένως, τα μέτρα που προβλέπει η ρύθμιση αυτή δεν συνιστούν μέτρα μεταφοράς της ως άνω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

54 Όσον αφορά, κατά δεύτερον, το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2015/849, όπως διευκρίνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 54 των προτάσεών του, τα μέτρα που θεσπίζονται με την οδηγία αυτή απευθύνονται, σύμφωνα με το άρθρο 2, σε περιορισμένο κύκλο οντοτήτων, οι οποίες μπορούν να προσδιοριστούν είτε λόγω του βαθμού έκθεσής τους στους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είτε λόγω του βαθμού στον οποίο είναι ευάλωτες οι συναλλαγές τους ή η χρηματοοικονομική τους δραστηριότητα.

55 Αντιθέτως, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση εφαρμόζεται σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξαρτήτως της ιδιότητας υπό την οποία το πρόσωπο αυτό προβαίνει σε πληρωμή καθώς και της ύπαρξης και, ενδεχομένως, της φύσης της συναλλαγής με την οποία συνδέεται η ως άνω πληρωμή.

56 Εξάλλου, πρέπει, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, να επισημανθεί ότι το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο ε′, της οδηγίας 2015/849 καλύπτει, εν πάση περιπτώσει, αποκλειστικά τις πληρωμές που πραγματοποιούνται ως αντιπαροχή για την παράδοση αγαθών και δεν αφορά τις σχέσεις μεταξύ μιας εταιρίας και των μετόχων της. Υπό τις συνθήκες αυτές, η δυνατότητα που παρέχεται στα κράτη μέλη με την αιτιολογική σκέψη 6 της οδηγίας αυτής να θεσπίζουν χαμηλότερα κατώτατα όρια από τα προβλεπόμενα στο εν λόγω άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, στοιχείο ε′, δεν ασκεί επιρροή σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη.

57 Ομοίως, μολονότι το άρθρο 4 της οδηγίας 2015/849 επιτρέπει στα κράτη μέλη να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής της, η διάταξη αυτή προβλέπει την εν λόγω επέκταση μόνο σε επαγγελματίες και σε κατηγορίες επιχειρήσεων «που ασχολούνται με δραστηριότητες ιδιαίτερα επιδεκτικές σε χρήσεις για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας». Επομένως, δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως νομική βάση για μια ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία εφαρμόζεται, όπως προκύπτει από τη σκέψη 55 της παρούσας απόφασης, σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξαρτήτως της ιδιότητας υπό την οποία το πρόσωπο αυτό προβαίνει σε πληρωμή, καθώς και της ύπαρξης και, ενδεχομένως, της φύσης της συναλλαγής με την οποία η πληρωμή αυτή συνδέεται.

58 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, για την πληρωμή στο εθνικό έδαφος ποσού ίσου ή μεγαλύτερου από καθορισμένο όριο, απαγορεύει στα φυσικά και νομικά πρόσωπα να πληρώνουν με χρήση μετρητών και απαιτεί από αυτά να προβαίνουν σε έμβασμα ή κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2015/849.

Επί του πρώτου και του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

59 Με το πρώτο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ’ ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, αφενός, απαγορεύει στα φυσικά και νομικά πρόσωπα να προβαίνουν στο εθνικό έδαφος σε πληρωμή με χρήση μετρητών, όταν το ποσό της εν λόγω πληρωμής είναι ίσο ή μεγαλύτερο από καθορισμένο όριο, και επιβάλλει, προς τούτο, τη διενέργεια εμβάσματος ή κατάθεσης χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών, περιλαμβανόμενης της περίπτωσης διανομής μερισμάτων μιας εταιρίας, και, αφετέρου, προς αντιμετώπιση της παράβασης της απαγόρευσης αυτής, προβλέπει καθεστώς κυρώσεων στο πλαίσιο του οποίου το ποσό του επιβαλλόμενου προστίμου υπολογίζεται βάσει σταθερού ποσοστού επί του συνολικού ποσού της πληρωμής που πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση της ως άνω απαγόρευσης, χωρίς το εν λόγω πρόστιμο να μπορεί να διαμορφωθεί σε συνάρτηση με τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης.

60 Προκαταρκτικώς, διευκρινίζεται ότι, μολονότι τα κράτη μέλη, ελλείψει κοινών ή εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με τις προϋποθέσεις και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να περιορίζουν τις πληρωμές με χρήση μετρητών στο έδαφός τους, είναι ελεύθερα να εισαγάγουν τέτοιους

περιορισμούς, οφείλουν εντούτοις να ασκούν τη δυνατότητα αυτή τηρώντας το δίκαιο της Ένωσης (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2018, Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank, C-625/17, EU:C:2018:939, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

61 Κατά το άρθρο 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, απαγορεύεται οποιοσδήποτε περιορισμός των κινήσεων κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών, καθώς και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

62 Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η έννοια του «περιορισμού» του άρθρου 63 ΣΛΕΕ καλύπτει, εν γένει, κάθε εμπόδιο στις κινήσεις κεφαλαίων που πραγματοποιούνται τόσο μεταξύ κρατών μελών όσο και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών [απόφαση της 18ης Ιουνίου 2020, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Διαφάνεια των οργανώσεων), C-78/18, EU:C:2020:476, σκέψη 52 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

63 Επιπλέον, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, μεταξύ των μέτρων που απαγορεύονται από το άρθρο 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, καθόσον συνιστούν περιορισμούς της κινήσεως κεφαλαίων, συγκαταλέγονται και εκείνα που μπορούν να αποτρέψουν τους κατοίκους αλλοδαπής από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε κράτος μέλος ή να αποτρέψουν τους κατοίκους του εν λόγω κράτους μέλους από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε άλλα κράτη (πρβλ. απόφαση της 30ής Απριλίου 2020, Société Générale, C-565/18, EU:C:2020:318, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

64 Από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση περιορίζει τον τρόπο με τον οποίο μια εταιρία μπορεί να καταβάλλει τα πληρωτέα μερίσματα τόσο στους κατοίκους ημεδαπής όσο και στους κατοίκους αλλοδαπής μετόχους της και αποκλείει, προς τούτο, τη χρήση μετρητών ως νόμιμο μέσο πληρωμής στη Βουλγαρία, όταν η πληρωμή αυτή είναι ίση ή μεγαλύτερη από καθορισμένο ποσό. Εν προκειμένω, η ρύθμιση αυτή έχει εφαρμογή στη διανομή μερισμάτων από εταιρία εγκατεστημένη στη Βουλγαρία σε μέτοχο ο οποίος είναι πολίτης και κάτοικος άλλου κράτους μέλους.

65 Μολονότι εφαρμόζεται αδιακρίτως, ο περιορισμός των νόμιμων μέσων πληρωμής με τα οποία εταιρία εγκατεστημένη σε κράτος μέλος μπορεί να καταβάλλει στους μετόχους της πληρωτέα μερίσματα ενδέχεται να αποτρέψει ορισμένους αλλοδαπούς επενδυτές από την απόκτηση συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρίας εγκατεστημένης στο εν λόγω κράτος μέλος. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι τα άρθρα της Συνθήκης ΛΕΕ που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων συνιστούν θεμελιώδεις διατάξεις της Ένωσης και κάθε εμπόδιο στην ελευθερία αυτή, έστω και επουσιώδες, απαγορεύεται (πρβλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken, C-514/12, EU:C:2013:799, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

66 Κατά συνέπεια, μέτρο που εισάγει απαγόρευση όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη συνιστά περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων.

67 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων μπορεί να περιοριστεί με εθνική ρύθμιση μόνον αν αυτή δικαιολογείται από έναν από τους λόγους του άρθρου 65 ΣΛΕΕ ή από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου, εφόσον δεν υφίσταται μέτρο εναρμόνισης στο επίπεδο της Ένωσης που να διασφαλίζει την προστασία των ως άνω συμφερόντων (απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, C-112/14, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:2369, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

68 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι οι σκοποί της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής μπορούν να δικαιολογήσουν περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, υπό την επιφύλαξη ότι ο περιορισμός αυτός είναι κατάλληλος για την επίτευξη των ως άνω σκοπών και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξή τους μέτρο (πρβλ. απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, C-112/14, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:2369, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

69 Το Δικαστήριο έχει επίσης κρίνει ότι η ανάγκη διασφάλισης της αποτελεσματικής είσπραξης του φόρου συνιστά θεμιτό σκοπό δυνάμενο να δικαιολογήσει περιορισμό των θεμελιωδών ελευθεριών. Ως εκ τούτου, επιτρέπεται σε κράτος μέλος να λαμβάνει μέτρα που καθιστούν δυνατό τον κατά σαφή και ακριβή τρόπο έλεγχο του ύψους του οφειλόμενου φόρου, υπό την επιφύλαξη, και πάλι, ότι τα μέτρα είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και δεν υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού όριο (απόφαση της 30ής Απριλίου 2020, Société Générale, C-565/18, EU:C:2020:318, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

70 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τη σκέψη 46 της παρούσας απόφασης, η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση αποσκοπεί στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, απαιτώντας οι πληρωμές ποσού ίσου ή μεγαλύτερου από 10 000 BGN να πραγματοποιούνται όχι με χρήση μετρητών, αλλά με έμβασμα ή κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών, ώστε να διασφαλίζεται η ιχνηλασιμότητα των χρηματοπιστωτικών πράξεων, πράγμα που συμβάλλει επίσης στην καταπολέμηση της δημιουργίας μιας παράλληλης οικονομίας που χαρακτηρίζεται από παράνομες συναλλαγές. Κατά τη Βουλγαρική Κυβέρνηση, ο ZOPB αποσκοπεί, συγκεκριμένα, στον περιορισμό των πρακτικών πληρωμής με χρήση μετρητών, στις οποίες περιλαμβάνεται η πληρωμή ποσών μεγαλύτερων από εκείνα που αναγράφονται στα λογιστικά στοιχεία, και τα οποία, επομένως, εκφεύγουν από τη φορολόγηση εισοδήματος φυσικών προσώπων και τον φόρο εταιριών καθώς και από την καταβολή των υποχρεωτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Επομένως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 83 των προτάσεών του, η υποχρέωση διανομής μερισμάτων μέσω εμβάσματος ή κατάθεσης χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών συμβάλλει στην αποτροπή του ενδεχομένου συγκαλυμμένης διανομής και, ως εκ τούτου, διασφαλίζει τη φορολόγηση των μερισμάτων αυτών από το κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένη η οικεία εταιρία.

71 Επομένως, περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων όπως αυτός που απορρέει από την επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση μπορεί να δικαιολογηθεί από τον σκοπό καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής. Επιπλέον, ο περιορισμός αυτός πρέπει, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 68 και 69 της παρούσας απόφασης, να είναι κατάλληλος για την επίτευξη του ως άνω σκοπού και να μην υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξή του μέτρο.

72 Μολονότι εναπόκειται, εν τέλει, στο εθνικό δικαστήριο, που είναι αποκλειστικώς αρμόδιο να εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά και να ερμηνεύσει την εθνική νομοθεσία, να κρίνει κατά πόσον οι απαιτήσεις αυτές πληρούνται εν προκειμένω, το Δικαστήριο, στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής, είναι αρμόδιο να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο, με βάση τη δικογραφία της υπόθεσης της κύριας δίκης και τις γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις που του έχουν υποβληθεί, χρήσιμα στοιχεία για να μπορέσει να αποφανθεί επί της διαφοράς της οποίας αυτό έχει επιληφθεί (πρβλ. απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018, SEGRO και Horváth, C-52/16 και C-113/16, EU:C:2018:157, σκέψη 79 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

73 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί, πρώτον, όσον αφορά το ζήτημα αν η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση είναι κατάλληλη να διασφαλίσει την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών, ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, εθνική νομοθεσία είναι κατάλληλη προς επίτευξη του σκοπού του οποίου γίνεται επίκληση μόνον εφόσον υπηρετεί πράγματι τον σκοπό αυτό κατά τρόπο συνεπή και συστηματικό [πρβλ. αποφάσεις της 25ης Απριλίου 2013, Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, σκέψη 66, και της 21ης Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Επικαρπία επί γεωργικών γαιών), C-235/17, EU:C:2019:432, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

74 Εν προκειμένω, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 88 των προτάσεών του και υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει, κατά πρώτον, ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση έχει ως σκοπό να παράσχει στις εθνικές αρχές τη δυνατότητα να εντοπίζουν και, ενδεχομένως, να επιβάλλουν κυρώσεις, κατά τον ευρύτερο δυνατό τρόπο, για τις φορολογικές απάτες.

75 Πράγματι, υπό την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 2 του ZOPB, η ρύθμιση αυτή φαίνεται να εφαρμόζεται ομοιόμορφα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 55 της παρούσας απόφασης, στο σύνολο των φυσικών και νομικών προσώπων που πραγματοποιούν εντός του εθνικού εδάφους πληρωμές ποσού ίσου ή μεγαλύτερου από το όριο των 10 000 BGN. Επομένως, όλοι οι φορείς και οι τομείς της οικονομίας υπόκεινται σε πανομοιότυπες υποχρεώσεις, ανεξαρτήτως της φύσης και του αντικειμένου της συναλλαγής με την οποία συνδέεται η πληρωμή.

76 Επιπλέον, το όριο των 10 000 BGN ισχύει είτε η συναλλαγή διενεργείται με μία μόνον πράξη είτε με περισσότερες τμηματικές πράξεις, πράγμα που καθιστά δυνατό τον εντοπισμό των ενεργειών εκείνων που αποσκοπούν στην καταστρατήγηση της εν λόγω ρύθμισης με την υποδιαίρεση της καταβολής του οφειλόμενου ποσού όσες φορές κριθεί αναγκαίο, ώστε να μην εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ρύθμισης.

77 Κατά δεύτερον, οι τρόποι πληρωμής που προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση για την πληρωμή ποσού ίσου ή μεγαλύτερου από 10 000 BGN είναι ικανοί να διασφαλίσουν τον εντοπισμό των συναλλαγών που διενεργούνται με σκοπό την απάτη και την εφαρμογή των φορολογικών κανόνων.

78 Πράγματι, το έμβασμα και η μεταφορά χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών συντελούν στην άρση της ανωνυμίας των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και στη διασφάλιση της ιχνηλασιμότητάς τους για τους σκοπούς της καταγραφής και φορολόγησής τους από τις φορολογικές αρχές του κράτους, αντιθέτως προς τις πληρωμές με χρήση μετρητών.

79 Τέλος, κατά τρίτον, όσον αφορά τη συμβατότητα του συστήματος κυρώσεων που προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς, παρατηρείται ότι το καθεστώς αυτό αποσκοπεί στην τιμωρία των παραβάσεων της νομοθεσίας για τον περιορισμό των πληρωμών με χρήση μετρητών μέσω της επιβολής προστίμου το οποίο μπορεί, κατά περίπτωση, να ανέρχεται στο 25 %, στο 50 % ή στο 100 % του ποσού της εκτελεσθείσας πληρωμής. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, κατ' αυτόν τον τρόπο, ένα τέτοιο σύστημα κυρώσεων καθιστά δυνατή την καταπολέμηση, μέσω της πρόληψης και της αποτροπής, της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής.

80 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία απαγορεύει την πραγματοποίηση πληρωμών με χρήση μετρητών στο εθνικό έδαφος, όταν το ποσό της πληρωμής είναι ίσο ή μεγαλύτερο από καθορισμένο όριο και απαιτεί, προς τούτο, τη διενέργεια εμβάσματος ή κατάθεσης χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών, επ' απειλή προστίμου που κυμαίνεται από το 25 % έως το 100 % του συνολικώς καταβληθέντος με χρήση μετρητών ποσού, είναι, υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, κατάλληλη για τη συνεπή και συστηματική επίτευξη των σκοπών της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

81 Όσον αφορά, δεύτερον, το ζήτημα αν η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει, επιβάλλεται η διαπίστωση, κατά πρώτον, ότι το όριο των 10 000 BGN, το οποίο συνεπάγεται την υποχρέωση διενέργειας εμβάσματος ή κατάθεσης χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών, δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλό, καθόσον δεν καταλήγει σε κατάσταση όπου οι ιδιώτες αδυνατούν να προβούν σε πληρωμές με χρήση μετρητών στις καθημερινές αγορές ή συναλλαγές τους. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2, σημείο 6, του ZOPB, ο εν λόγω νόμος δεν εφαρμόζεται στην καταβολή μισθών, κατά την έννοια του εργατικού κώδικα.

82 Επιπλέον, δεν προκύπτει ότι η πληρωμή ποσού μεγαλύτερου από το καθορισμένο όριο που προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση μέσω εμβάσματος ή κατάθεσης χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών εμποδίζει ή καθυστερεί, εν προκειμένω, την εκτέλεση της πράξης πληρωμής.

83 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών και υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, αφενός, η απαγόρευση πραγματοποίησης, στο εθνικό έδαφος, πληρωμής με χρήση μετρητών όταν το ύψος της πληρωμής είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το όριο που καθορίζει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση και, αφετέρου, η προς τον ως άνω σκοπό υποχρέωση διενέργειας εμβάσματος ή κατάθεσης χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών δεν φαίνεται να βαίνουν πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει η εν λόγω ρύθμιση.

84 Κατά δεύτερον, όσον αφορά την αναλογικότητα του συστήματος κυρώσεων που προβλέπει η εν λόγω ρύθμιση για την αντιμετώπιση της παράβασης της απαγόρευσης, στο εθνικό έδαφος, πληρωμών με χρήση μετρητών εφόσον το ποσό της πληρωμής είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το όριο που καθορίζει η εν λόγω ρύθμιση, από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, ελλείψει εναρμόνισης της νομοθεσίας της Ένωσης στον τομέα των κυρώσεων που επιβάλλονται σε περίπτωση μη τήρησης των προϋποθέσεων που προβλέπει καθεστώς το οποίο έχει θεσπιστεί με τη νομοθεσία αυτή, τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να επιλέγουν τις κυρώσεις που θεωρούν κατάλληλες. Οφείλουν, πάντως, να ασκούν την αρμοδιότητα αυτή τηρώντας το δίκαιο της Ένωσης και τις γενικές αρχές του και, κατά συνέπεια, την αρχή της αναλογικότητας (αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, σκέψη 21 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 2ας Ιουνίου 2016, Καπνοβιομηχανία Καρέλια, C-81/15, EU:C:2016:398, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

85 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη έχουν εφαρμογή σε όλες τις καταστάσεις που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης και ότι απαιτείται, ως εκ τούτου, σεβασμός των δικαιωμάτων αυτών στην περίπτωση εθνικής νομοθετικής ρύθμισης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω δικαίου [βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 21ης Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Επικαρπία επί γεωργικών γαιών), C-235/17, EU:C:2019:432, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

86 Τούτο ισχύει ιδίως στην περίπτωση που μια εθνική ρύθμιση είναι ικανή να περιορίσει μία ή περισσότερες από τις θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνονται με τη Συνθήκη ΛΕΕ και το οικείο κράτος μέλος επικαλείται, προς δικαιολόγηση του περιορισμού αυτού, λόγους προβλεπόμενους στο άρθρο 65 ΣΛΕΕ ή επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος τους οποίους αναγνωρίζει το δίκαιο της Ένωσης. Σε μια τέτοια περίπτωση, η επίμαχη εθνική ρύθμιση μπορεί, κατά πάγια νομολογία, να εμπίπτει στις προβλεπόμενες εξαιρέσεις μόνον εφόσον είναι σύμφωνη με τα θεμελιώδη δικαιώματα, των οποίων την τήρηση διασφαλίζει το Δικαστήριο [απόφαση της 21ης Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Επικαρπία επί γεωργικών γαιών), C-235/17, EU:C:2019:432, σκέψη 64 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

87 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι, στις περιπτώσεις που ένα κράτος μέλος θεσπίζει ρύθμιση η οποία εισάγει εξαίρεση από την αρχή του σεβασμού θεμελιώδους ελευθερίας διασφαλιζόμενης από τη Συνθήκη ΛΕΕ, όπως είναι η ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων, η ρύθμιση αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 14ης Ιουνίου 2017, Online Games κ.λπ., C-685/15, EU:C:2017:452, σκέψη 56).

88 Πράγματι όταν ένα κράτος μέλος επικαλείται τις εξαιρέσεις που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης ως δικαιολογητικό λόγο του περιορισμού μίας από τις θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνει η Συνθήκη ΛΕΕ, πρέπει να γίνεται δεκτό ότι το κράτος μέλος «εφαρμόζει το δίκαιο της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη [απόφαση της 21ης Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Επικαρπία επί γεωργικών γαιών), C-235/17, EU:C:2019:432, σκέψη 65 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

89 Εν προκειμένω, από τις σκέψεις 66 και 71 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι μέτρο απαγόρευσης όπως το προβλεπόμενο από την επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση συνιστά περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων δυνάμενο να δικαιολογηθεί από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος. Υπό τις συνθήκες αυτές, η συμβατότητα της εν λόγω ρύθμισης με το δίκαιο της Ένωσης πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα τόσο των εξαιρέσεων που προβλέπει η νομολογία του Δικαστηρίου όσο και των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η αρχή της αναλογικότητας των ποινών του άρθρου 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, στην οποία αναφέρεται το τρίτο προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου [βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 21ης Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Επικαρπία επί γεωργικών γαιών), C-235/17, EU:C:2019:432, σκέψη 66 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

90 Δεδομένου ότι το άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, το οποίο προβλέπει ότι η αυστηρότητα της ποινής δεν πρέπει να είναι δυσανάλογη προς το αδίκημα, αφορά τις ποινικές κυρώσεις, πρέπει προηγουμένως να καθοριστεί αν το επίμαχο στην κύρια δίκη καθεστώς κυρώσεων έχει ποινικό χαρακτήρα.

91 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τρία είναι τα κρίσιμα κριτήρια. Το πρώτο κριτήριο είναι ο νομικός χαρακτηρισμός της παράβασης κατά το εθνικό δίκαιο, το δεύτερο είναι η ίδια η φύση της παράβασης και το τρίτο είναι ο βαθμός αυστηρότητας της κύρωσης η οποία ενδέχεται να επιβληθεί στον ενδιαφερόμενο (απόφαση της 20ής Μαρτίου 2018, Menci, C-524/15, EU:C:2018:197, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

92 Μολονότι εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, υπό το πρίσμα των κριτηρίων αυτών, εάν οι κυρώσεις που προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση έχουν ποινικό χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, εντούτοις το Δικαστήριο,

αποφαινόμενο επί προδικαστικής παραπομπής, μπορεί να παράσχει διευκρινίσεις προκειμένου να καθοδηγήσει το εθνικό δικαστήριο στην εκτίμησή του (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 20ής Μαρτίου 2018, Menci, C-524/15, EU:C:2018:197, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

93 Συναφώς, όπως διαπίστωσε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 117 των προτάσεών του, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει κατ' αρχάς ότι είναι διοικητική κύρωση ποινικού χαρακτήρα το πρόστιμο στο οποίο υπόκειται ο παραβάτης της απαγόρευσης διενέργειας, στο εθνικό έδαφος, πληρωμών με χρήση μετρητών όταν το ποσό της πληρωμής είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το καθοριζόμενο με την επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση όριο. Επομένως, από την εν λόγω απόφαση προκύπτει ότι η διοικητική κύρωση επιβάλλεται στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας.

94 Εν συνεχεία, η κύρωση αυτή δεν περιορίζεται στην αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από την παράβαση, αλλά ενέχει τιμωρητικό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι αποσκοπεί στην καταστολή των παραβάσεων της απαγόρευσης. Συνεπώς, προκύπτει ότι η εν λόγω κύρωση επιδιώκει κατασταλτικό σκοπό, πράγμα που αποτελεί το χαρακτηριστικό γνώρισμα μιας κύρωσης ποινικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 49 του Χάρτη (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 20ής Μαρτίου 2018, Menci, C-524/15, EU:C:2018:197, σκέψη 32).

95 Τέλος, η αυστηρότητα της εν λόγω κύρωσης δύναται να συνηγορεί υπέρ της εκτίμησης ότι πρόκειται για κύρωση ποινικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 49 του Χάρτη, ζήτημα το οποίο εναπόκειται εντούτοις στο αιτούν δικαστήριο να διερευνήσει (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 20ής Μαρτίου 2018, Menci, C-524/15, EU:C:2018:197, σκέψη 33). Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η προβλεπόμενη από τον ZOPB διοικητική κύρωση λαμβάνει, σύμφωνα με το άρθρο 5 του νόμου αυτού, τη μορφή προστίμου ίσου, αν ο παραβάτης είναι φυσικό πρόσωπο, με το 25 % του συνολικού ποσού της καταβληθείσας πληρωμής και, σε περίπτωση υποτροπής, με το 50 % του ποσού αυτού και, αν ο παραβάτης είναι νομικό πρόσωπο, με το 50 % του συνολικού ποσού της πληρωμής και, σε περίπτωση υποτροπής, με το 100 % του εν λόγω ποσού.

96 Κατά συνέπεια, προκύπτει ότι το καθεστώς κυρώσεων που προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση έχει ποινικό χαρακτήρα και μπορεί, ως εκ τούτου, να αξιολογηθεί υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη.

97 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η αυστηρότητα μιας κύρωσης πρέπει να ανταποκρίνεται στη σοβαρότητα της οικείας παράβασης, δεδομένου ότι μια τέτοια απαίτηση απορρέει τόσο από το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη όσο και από την αρχή της αναλογικότητας των ποινών που κατοχυρώνεται στο άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2018, Link Logistik N&N, C-384/17, EU:C:2018:810, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

98 Υπενθυμίζεται επίσης ότι η αρχή της αναλογικότητας διέπει όχι μόνον τον καθορισμό των συστατικών στοιχείων της παράβασης αλλά και τον ορισμό των κανόνων σχετικά με την αυστηρότητα των προστίμων και την εκτίμηση των στοιχείων που είναι δυνατόν να λαμβάνονται υπόψη για την επιμέτρηση των προστίμων (πρβλ. απόφαση της 31ης Μαΐου 2018, Zheng, C-190/17, EU:C:2018:357, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

99 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι τα διοικητικά ή κατασταλτικά μέτρα που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των σκοπών που θεμιτώς επιδιώκονται με τη σχετική νομοθεσία (απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

100 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι η αυστηρότητα των κυρώσεων πρέπει να συνάδει προς τη σοβαρότητα των παραβάσεων τις οποίες αυτές κολάζουν, ιδίως διασφαλίζοντας όντως ένα αποτρεπτικό αποτέλεσμα, τηρουμένης της γενικής αρχής της αναλογικότητας (πρβλ. αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 15ης Απριλίου 2021, Braathens Regional Aviation, C-30/19, EU:C:2021:269, σκέψη 38).

101 Εν προκειμένω, πρέπει να επισημανθεί, όσον αφορά τη φύση και τη σοβαρότητα της παράβασης, ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση αποσκοπεί στην επιβολή κύρωσης λόγω της μη συμμόρφωσης προς τον περιορισμό των πληρωμών με χρήση μετρητών και της απαίτησης να εκτελείται έμβασμα ή κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών, όταν το καταβλητέο ποσό είναι ίσο ή μεγαλύτερο από καθορισμένο όριο, ανεξαρτήτως του αν η μη συμμόρφωση συνδέεται με δόλιες ή παράνομες δραστηριότητες. Από κανένα στοιχείο της δικογραφίας που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν προκύπτει ότι η κύρωση αυτή εξαρτάται από τη διαπίστωση της ύπαρξης φοροδιαφυγής.

102 Στη διαφορά της κύριας δίκης, επισημαίνεται ότι η παράβαση για την οποία επιβάλλεται κύρωση συνίσταται στην απόφαση μετόχου-διαχειριστή εταιρίας να εισπράξει μερίσματα σε μετρητά, των οποίων το ύψος υπερβαίνει κατά πολύ το όριο που θέτει η εθνική νομοθεσία για τις πληρωμές με χρήση μετρητών, παρά τη διά νόμου απαγόρευση.

103 Όσον αφορά τον τρόπο καθορισμού του ύψους της χρηματικής κύρωσης, πρόκειται για σταθερό ποσοστό που αντιστοιχεί, για τα φυσικά πρόσωπα, στο 25 % του συνολικού ποσού της πληρωμής που έλαβε χώρα κατά παράβαση της επίμαχης στην κύρια δίκη εθνικής ρύθμισης και, σε περίπτωση υποτροπής, στο 50 % του ποσού αυτού. Για τα νομικά πρόσωπα, το σταθερό αυτό ποσοστό ανέρχεται στο 50 % του συνολικού ποσού της πληρωμής με χρήση μετρητών και, σε περίπτωση υποτροπής, στο 100 % του ποσού αυτού.

104 Πλην όμως, δεν φαίνεται, κατ' αρχήν, αφ' εαυτού δυσανάλογο καθεστώς βάσει του οποίου το ύψος των κυρώσεων διαφοροποιείται ανάλογα με το ύψος του ποσού που καταβάλλεται σε πληρωμή κατά παράβαση μιας τέτοιας ρύθμισης. Επισημαίνεται συναφώς ότι το ύψος των προστίμων που προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση δεν είναι αμετάβλητο, αλλά αυξάνει γραμμικά σε συνάρτηση με το ύψος του ποσού που καταβλήθηκε κατά παράβαση της εν λόγω ρύθμισης και, ως εκ τούτου, σε συνάρτηση με την έκταση και τη σοβαρότητα της διαπραχθείσας παράβασης (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 16ης Μαρτίου 2006, Emsland-Stärke, C-94/05, EU:C:2006:185, σκέψεις 55 και 56).

105 Διαπιστώνεται επίσης ότι η κατάσταση του δράστη της παράβασης λαμβάνεται υπόψη στο μέτρο που η ρύθμιση αυτή προβλέπει ορισμένη εξατομίκευση της ποινής, καθόσον η πρώτη παράβαση τιμωρείται ελαφρύτερα από τις επόμενες.

106 Επιπλέον, από τις διευκρινίσεις του αιτούντος δικαστηρίου και από τις απαντήσεις της Βουλγαρικής Κυβέρνησης στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της εκτίμησης του ήσσονος σημασίας χαρακτήρα της τελεσθείσας παράβασης που διαλαμβάνεται στο

άρθρο 28, στοιχείο α′, του ZANN, η αρμόδια για την επιβολή κυρώσεων εθνική αρχή και η δικαστική αρχή που επιλαμβάνεται προσφυγής κατά καταδικαστικής απόφασης μπορούν να λάβουν υπόψη όλα τα αναφερόμενα στο άρθρο 27, παράγραφοι 2 και 3, του ZANN στοιχεία και τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης.

107 Πρέπει επίσης να σημειωθεί, όσον αφορά τον αποτρεπτικό χαρακτήρα των κυρώσεων αυτών, ότι η μη τήρηση του περιορισμού των πληρωμών με χρήση μετρητών αφορά εν προκειμένω αρκετά σημαντικά χρηματικά ποσά και ότι μια τέτοια μη τήρηση είναι δύσκολο να εντοπιστεί, πράγμα το οποίο θα μπορούσε να δικαιολογήσει ένα καθεστώς μείζονων κυρώσεων με σκοπό την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής.

108 Ειδικότερα, όπως υπογραμμίζει η Βουλγαρική Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις της, η μη τήρηση του περιορισμού των πληρωμών με χρήση μετρητών συνδέεται συνήθως με την απόκρυψη συγκεκριμένων εσόδων ενός νομικού προσώπου και, ως εκ τούτου, με τη μη τήρηση της εθνικής νομοθεσίας στον τομέα της φορολογίας και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Το ύψος της κύρωσης έχει επομένως προληπτικό χαρακτήρα σε σχέση με τους κινδύνους αυτούς και μπορεί να λειτουργήσει αποτρεπτικά στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

109 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το καθεστώς κυρώσεων που προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση δεν φαίνεται να υπερβαίνει τα όρια του αναγκαίου για την επίτευξη των σκοπών της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής τους οποίους επιδιώκει. Εντούτοις, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου που μνημονεύεται στη σκέψη 72 της παρούσας απόφασης, εναπόκειται εν τέλει στο αιτούν δικαστήριο να προβεί σε συγκεκριμένη εξέταση της αναλογικότητας της ρύθμισης αυτής, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις επιταγές της καταστολής και της πρόληψης, καθώς και τα επίμαχα ποσά και το επίπεδο των κυρώσεων που πράγματι επιβάλλονται.

110 Ειδικότερα, πρόστιμο του οποίου το ποσό αντιστοιχεί στο 100 % του συνολικού ποσού της εκτελεσθείσας με χρήση μετρητών πληρωμής, κατά παράβαση της επίμαχης στην κύρια δίκη εθνικής ρύθμισης, υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς την υποχρέωση πραγματοποίησης πληρωμών μέσω εμβάσματος ή κατάθεσης χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών (βλ., κατ’ αναλογίαν, απόφαση της 31ης Μαΐου 2018, Zheng, C-190/17, EU:C:2018:357, σκέψη 45).

111 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, με σκοπό την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, αφενός, απαγορεύει στα φυσικά και νομικά πρόσωπα να προβαίνουν στο εθνικό έδαφος σε πληρωμή με χρήση μετρητών, όταν το ποσό της εν λόγω πληρωμής είναι ίσο ή μεγαλύτερο από καθορισμένο όριο, και επιβάλλει, προς τούτο, τη διενέργεια εμβάσματος ή κατάθεσης χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών, περιλαμβανόμενης της περίπτωσης διανομής μερισμάτων εταιρίας, και, αφετέρου, προς αντιμετώπιση της παράβασης της απαγόρευσης αυτής, προβλέπει καθεστώς κυρώσεων στο πλαίσιο του οποίου το ποσό του επιβαλλόμενου προστίμου υπολογίζεται βάσει σταθερού ποσοστού επί του συνολικού ποσού της πληρωμής που πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση της ως άνω απαγόρευσης, χωρίς το εν λόγω πρόστιμο να μπορεί να διαμορφωθεί σε συνάρτηση προς τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω ρύθμιση είναι κατάλληλη να διασφαλίσει την επίτευξη των ως άνω σκοπών και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξή τους μέτρο.

Επί των δικαστικών εξόδων

112 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, για την πληρωμή στο εθνικό έδαφος ποσού ίσου ή μεγαλύτερου από καθορισμένο όριο, απαγορεύει στα φυσικά και νομικά πρόσωπα να πληρώνουν με χρήση μετρητών και απαιτεί από αυτά να προβαίνουν σε έμβασμα ή κατάθεση χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής.**

2) **Το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία, με σκοπό την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, αφενός, απαγορεύει στα φυσικά και νομικά πρόσωπα να προβαίνουν στο εθνικό έδαφος σε πληρωμή με χρήση μετρητών, όταν το ποσό της εν λόγω πληρωμής είναι ίσο ή μεγαλύτερο από καθορισμένο όριο, και επιβάλλει, προς τούτο, τη διενέργεια εμβάσματος ή κατάθεσης χρημάτων σε λογαριασμό πληρωμών, περιλαμβανόμενης της περίπτωσης διανομής μερισμάτων εταιρίας, και, αφετέρου, προς αντιμετώπιση της παράβασης της απαγόρευσης αυτής, προβλέπει καθεστώς κυρώσεων στο πλαίσιο του οποίου το ποσό του επιβαλλόμενου προστίμου υπολογίζεται βάσει σταθερού ποσοστού επί του συνολικού ποσού της πληρωμής που πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση της ως άνω απαγόρευσης, χωρίς το εν λόγω πρόστιμο να μπορεί να διαμορφωθεί σε συνάρτηση προς τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω ρύθμιση είναι κατάλληλη να διασφαλίσει την επίτευξη των ως άνω σκοπών και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξή τους μέτρο.**

(υπογραφές)